

M.A. (2022) (SEM/CR) CBCS Part-I Semester-I Examination: October/November-2022
Political Science (Compulsory) Paper-II
POLC22: Public Administration (NEP)

Day and Date: Monday, 12/12/2022
Time: 10.30 AM To 12.30 PM

Total Marks: 60

Instructions:

1. All Questions are Compulsory.
2. All Questions carry equal marks.
3. Figures to the right indicate full marks

Q.1. Choose the Correct alternatives from the following.

15

- 1 Which approach is propounded by F.J. Goodnow
 a) Philosophical   b) Legal   c) Technical   d) None of these
- 2 What is the object of Philosophical approach?
 a) To enunciate the principles underlying the administrative activities
 b) To study the Public Administration as a part of law
 c) To study the Public Administration of the past
 d) None of these
- 3 Who is the main advocate of Legal approach?
 a) Woodrow Wilson   b) Harvey Walker   c) Frank J. Goodnow   d) L. D. White
- 4 Which is the oldest approach to the study of Public Administration?
 a) Legal approach   b) Systems approach   c) Philosophical approach   d) Decision-making approach
- 5 What is the main purpose of Public Administration?
 a) To make profit   b) Welfare of the people   c) Welfare of the employees'   d) To give justice
- 6 ----- from the point of view, the hands of the chief executive are getting stronger.
 a) Legal   b) Philosophical   c) Decision making   d) System
- 7 Under whose leadership was the Hawthorne experiments conducted?
 a) Henri Fayol   b) Herbert Simon   c) George Elton Mayo   d) F. W. Taylor
- 8 How many types of 'Staff' are there?
 a) One   b) Two   c) Three   d) Four
- 9 What is the principle of organization called in which a senior officer can personally control the number of subordinates in his jurisdiction?
 a) Unity of Command   b) Hierarchy   c) Span of Control   d) Centralization
- 10 Which of the following principle leads to superior-subordinate relationship?
 a) Unity of Command   b) Span of control   c) Hierarchy   d) Centralization
- 11 ----- is a technique of organization and method.
 a) Survey   b) Inspection   c) Both correct   d) Both wrong

- 12 The Right to Information Act is dated on -----.
- a) 2005   b) 2006   c) 2004   d) 2011
- 13 ----- said that the transfer of servants from junior to senior posts is promotion.
- a) L. d. White   b) Willoughby   c) Flipto   d) Max Weber
- 14 ----- Bureaucracy is known as spoil system.
- a) Connoisseur   b) Patron   c) Guardian   d) Quality
- 15 Power concentrated in the hands of bureaucrats and bureaucrats was described as a new dictatorship by -----.
- a) Lord Haywart   b) Max Weber   c) Herbert Simon   d) Harold Laskey

Q.2. Write short Notes (Three out of Four) .

15

- 1 POSDCORB perspective of Public Administration
- 2 Elements of a systems approach
- 3 Human Relations Theory
- 4 Bureaucracy

Q.3. Write short Answers (Three out of Four) .

15

- 1 Evaluate the decision making approach.
- 2 Discuss about the Line Unit.
- 3 Clarify the objectives of the training.
- 4 Define training and explain the types of training.

Q.4.. Answer the following question on broad. (One out of two).

15

- 1 Explain the decision making approach to the study of public administration.
- 2 Explain the Centralization and Decentralization principle of organization.

मराठी रूपांतर

सूचना: :

1. सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहे.
2. सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.
3. उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

Q.1. खाली दिलेल्या पर्यायांपैकी योग्य पर्याय निवडा.

१५

- 1 फ्रॉक जे. गुडनाऊ यांनी कोणता दृष्टीकोन मांडला ?
 अ) तात्त्विक   ब) कायदेशीर   क) तांत्रिक   ड) यापैकी नाही
- 2 तात्त्विक दृष्टीकोनाचा उद्देश काय आहे?
 अ) प्रशासकीय उपक्रमांच्या मुलभूत तत्वांचे निश्चित प्रतिपादन करणे
 ब) कायद्याचा भाग म्हणून लोकप्रशासनाचा अभ्यास करणे
 क) भूतकाळातील लोकप्रशासनाचा अभ्यास करणे
 ड) यापैकी नाही
- 3 कायदेशीर दृष्टीकोनाचा प्रमुख पुरस्कर्ता कोण आहे?
 अ) वूड्रो विल्सन   ब) हार्वे वौकर   क) फ्रॉक जे. गुडनाऊ   ड) एल.डी. व्हाइट

- 4 लोकप्रशासनाच्या अभ्यासाचा सर्वात जुना दृष्टीकोन कोणता?
अ) कायदेशीर दृष्टीकोन   ब) व्यवस्था दृष्टीकोन   क) तात्विक दृष्टीकोन   ड) निर्णयनिर्धारण दृष्टीकोन
- 5 लोकप्रशासनाचा मुख्य उद्देश्य काय आहे?
अ) नफा मिळविणे   ब) लोककल्याण करणे   क) सेवकांचे कल्याण करणे   ड) न्याय देणे
- 6 ----- दृष्टिकोनातून मुख्य कार्यकारीचे हात बळकट होत असतात.
अ) कायदेशीर   ब) तात्विक   क) निर्णय निर्धारण   ड) व्यवस्था
- 7 हॉथोर्न प्रयोग कोणाच्या नेतृत्वाखाली घेण्यात आले?
अ) हेनरी फेयॉल   ब) हर्बर्ट सायमन   क) जॉर्ज एल्टन मेयो   ड) एफ. डब्ल्यू. टेलर
- 8 सल्लागार घटकाचे किती प्रकार असतात?
अ) एक   ब) दोन   क) तीन   ड) चार
- 9 एखाद्या संघटनेत वरिष्ठ अधिकारी आपल्या अधिकार क्षेत्रात किती सेवकांवर नियंत्रण करू शकतो याविषयीच्या मर्यादित काय म्हणतात?
अ) आज्ञेय   ब) अधिकारपद परंपरा   क) नियंत्रण कक्षा   ड) केंद्रीकरण
- 10 वरिष्ठ-कनिष्ठ संबंध खालीलपैकी कोणत्या तत्वामुळे निर्माण होतात?
अ) आज्ञेय   ब) नियंत्रण कक्षा   क) अधिकार पदपरंपरा   ड) केंद्रीकरण
- 11 ----- हे संघटना व पद्धतीचे तंत्र आहे.
अ) सर्वेक्षण   ब) पाहणी   क) दोन्ही बरोबर   ड) दोन्ही चूक
- 12 माहितीचा अधिकार कायदा ----- वर्षाचा आहे.
अ) 2005   ब) 2006   क) 2004   ड) 2011
- 13 सेवकांची कनिष्ठ पदावरून वरिष्ठ पदावर केलेली बदली म्हणजे बढती होय असे ----- यांनी म्हटले.
अ) एल. दि. व्हाईट   ब) विलोबी   क) फिलिपतो   ड) मॅक्स वेबर
- 14 ----- नोकरशाहीला मलिदा पद्धती म्हणून ओळखतात.
अ) ज्ञाती   ब) आश्रयदायी   क) पालक   ड) गुणवत्ता
- 15 नोकरशाहीच्या हाती केंद्रित झालेली सत्ता व अधिकारी यांची नवी हुकूमशाही असे वर्णन ----- यांनी केले.
अ) लॉर्ड हेवार्ट   ब) मॅक्स वेबर   क) हर्बर्ट सायमन   ड) हेरॉल्ड लास्की

Q.2.टीपा लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन).

१५

- 1 लोकप्रशासनाचा पोस्टकार्ड दृष्टीकोन
- 2 व्यवस्था दृष्टिकोनाचे घटक
- 3 मानवी संबंधाचा सिद्धांत
- 4 नोकरशाही

Q.3.थोडक्यात उत्तरे लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन) .

१५

- 1 निर्णय निर्धारण दृष्टिकोनाचे मूल्यमापन करा.
- 2 लाईन घटक चर्चा करा.
- 3 प्रशिक्षणाची उद्दिष्टे स्पष्ट करा.
- 4 प्रशिक्षण म्हणजे काय सांगून प्रशिक्षणाचे प्रकार स्पष्ट करा.

Q.4.सविस्तर उत्तर लिहा. (दोन पैकी एक) .

१५

- 1 ललकप्रशासनाच्या अभ्यासाचा निर्णय निर्धारण दृष्टिकोन स्पष्ट करा करा.
- 2 केंद्रीकरण व विकेंद्रीकरण हे संघटनेचे तत्व स्पष्ट करा.

*****

Model Answer Paper

M.A. (2022) (SEM/CR) CBCS Part-I Semester-I Examination: Oct./Nov.-2022

Political Science (Compulsory) Paper-II

POLC22: Public Administration (NEP)

Day and Date: Monday, 12/12/2022

Total Marks: 60

Time: 10.30 AM To 12.30 PM

Q.1. खाली दिलेल्या पर्यायांपैकी योग्य पर्याय निवडा.

१५

1 फ्रांक जे. गुडनाऊ यांनी कोणता दृष्टीकोन मांडला ?

अ) तात्विक   ब) कायदेशीर   क) तांत्रिक   ड) यापैकी नाही

Option 2

2 तात्विक दृष्टीकोनाचा उद्देश काय आहे?

अ) प्रशासकीय उपक्रमांच्या मुलभूत तत्वांचे निश्चित प्रतिपादन करणे

ब) कायद्याचा भाग म्हणून लोकप्रशासनाचा अभ्यास करणे

क) भूतकाळातील लोकप्रशासनाचा अभ्यास करणे

ड) यापैकी नाही

Option 1

3 कायदेशीर दृष्टीकोनाचा प्रमुख पुरस्कर्ता कोण आहे?

अ) वूड्रो विल्सन   ब) हार्वे वौकर   क) फ्रांक जे. गुडनाऊ   ड) एल.डी. व्हाइट

Option 3

4 लोकप्रशासनाच्या अभ्यासाचा सर्वात जुना दृष्टीकोन कोणता?

अ) कायदेशीर दृष्टीकोन   ब) व्यवस्था दृष्टीकोन   क) तात्विक दृष्टीकोन   ड) निर्णयनिर्धारण दृष्टीकोन

Option 3

5 लोकप्रशासनाचा मुख्य उद्देश्य काय आहे?

अ) नफा मिळविणे   ब) लोककल्याण करणे   क) सेवाकांचे कल्याण करणे   ड) न्याय देणे

Option 2

6 ----- दृष्टीकोनातून मुख्य कार्यकारीचे हात बळकट होत असतात.

अ) कायदेशीर   ब) तात्विक   क) निर्णय निर्धारण   ड) व्यवस्था

Option 1

7 हॉथोर्न प्रयोग कोणाच्या नेतृत्वाखाली घेण्यात आले?

अ) हेनरी फेयॉल   ब) हर्बर्ट सायमन   क) जॉर्ज एल्टन मेयो   ड) एफ. डब्ल्यू. टेलर

Option 3

8 सल्लागार घटकाचे किती प्रकार असतात?

अ) एक   ब) दोन   क) तीन   ड) चार

Option 3

9 एखाद्या संघटनेत वरिष्ठ अधिकारी आपल्या अधिकार क्षेत्रात किती सेवाकांवर नियंत्रण करू शकतो याविषयीच्या मर्यादित काय म्हणतात?

अ) आज्ञेक्य   ब) अधिकारपद परंपरा   क) नियंत्रण कक्षा   ड) केंद्रीकरण

Option 3

- 10 वरिष्ठ-कनिष्ठ संबंध खालीलपैकी कोणत्या तत्वामुळे निर्माण होतात?
अ) आज्ञेक्य ब) नियंत्रण कक्षा क) अधिकार पदपरंपरा ड)केंद्रीकरण

Option 3

- 11 ----- हे संघटना व पद्धतीचे तंत्र आहे.
अ) सर्वेक्षण ब) पाहणी क) दोन्ही बरोबर ड) दोन्ही चूक

Option 3

- 12 माहितीचा अधिकार कायदा ----- वर्षाचा आहे.
अ) 2005 ब) 2006 क) 2004 ड) 2011

Option 1

- 13 सेवकांची कनिष्ठ पदावरून वरिष्ठ पदावर केलेली बदली म्हणजे बढती होय असे ----- यांनी म्हटले.
अ) एल. दि. व्हाईट ब) विलोबी क) फ्लिपतो ड) मॅक्स वेबर

Option 2

- 14 ----- नोकरशाहीला मलिदा पद्धती म्हणून ओळखतात.
अ) ज्ञाती ब) आश्रयदायी क) पालक ड) गुणवत्ता

Option 2

- 15 नोकरशाहीच्या हाती केंद्रित झालेली सत्ता व अधिकारी यांची नवी हुकूमशाही असे वर्णन ----- यांनी केले.
अ) लॉर्ड हेवार्ट ब) मॅक्स वेबर क) हर्बर्ट सायमन ड) हेरॉल्ड लास्की

Option 1

Q.2.टीपा लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन).

१५

- 1 लोकप्रशासनाचा पोस्टकार्ड दृष्टीकोन

Ans:

- 2 व्यवस्था दृष्टिकोनाचे घटक

Ans:

- 3 मानवी संबंधाचा सिद्धांत

Ans:

- 4 नोकरशाही

Ans:

Q.3.थोडक्यात उत्तरे लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन) .

१५

- 1 निर्णय निर्धारण दृष्टिकोनाचे मूल्यमापन करा.

Ans:

- 2 लाईन घटक चर्चा करा.

Ans:

- 3 प्रशिक्षणाची उद्दिष्टे स्पष्ट करा.

Ans:

- 4 प्रशिक्षण म्हणजे काय सांगून प्रशिक्षणाचे प्रकार स्पष्ट करा.

Ans:

Q.4.सविस्तर उत्तर लिहा. (दोन पैकी एक) .

१५

1 ललकडुरशरसनरकुकुतर अडुडरसरकुकुतर नररुणुड नररुडररुण दृषुडकुकुतरन सुडरुषुड कररर कररर.

Ans:

2 केंदुरीकरण व वरकेंदुरीकरण हे संघुटनेके ततुव सुडरुषुड कररर.

Ans:

*****